

Produkt nr. 3A6/3619-02
Produkt navn **DANADIM™ PROGRESS**

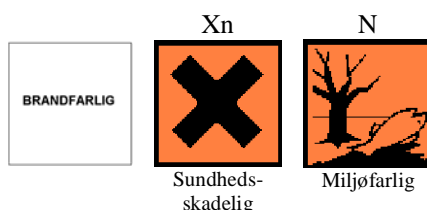
GHB/September 2008

Side 1 af 8

SIKKERHEDSDATABLAD

DANADIM™ PROGRESS

1. IDENTIFIKATION AF STOFFET/DET KEMISKE PRODUKT OG AF SELSKABET/VIRKSOMHEDEN

Produkt navn **DANADIM™ PROGRESS**

Anvendelse Insektmiddel

Producent **CHEMINOVA A/S**
sds@cheminova.dk

Nødtelefonnr. 97 83 53 53 (24 timer; kun i nødstilfælde)

2. FAREIDENTIFIKATION

- 2.1. Produktets klassificering R10 Xn;R22 R43 N;R51/53; se pkt. 15.1.
- 2.2. Sundhedsfarer Produktet er sundhedsskadeligt ved indtagelse. Det kan give overfølsomhed ved kontakt med huden.
- Aktivstoffet **dimethoat** er giftigt (cholinesterasehæmmer). Det optages let i organismen ved al kontakt med huden og øjnene. Eksponering for dimethoat kan uden forudgående varsel medføre øget følsomhed over for andre cholinesterasehæmmere (organofosfat og carbamat insektmidler).
- 2.3. Symptomer på eksponering De første symptomer der kan vise sig er lokalirritation og allergiske reaktioner. Symptomer på cholinesterasehæmning: hovedpine, kvalme, opkastning, krampe, svaghed, sløret syn, dobbeltsidig pupilforsnævring, trykken for brystet, åndedrætsbesvær, stærk sved-, sput- og tåresekretion, rykvisse muskeltrækninger, svigtende vejrtrækning og koma.
- 2.4. Miljøfarer Produktet er giftigt for vandlevende organismer. Se pkt. 12.
- 2.5. Andre farer Produktet er brandfarligt. Det kan eksplodere ved høje temperaturer.

3. SAMMENSÆTNING AF/OPLYSNINGER OM INDHOLDSTOFFER

Oplysningspligtige stoffer:

Stof	CAS-nr.	EINECS-nr.	EU-klassificering	Indhold (vægt%)
Dimethoat	60-51-5	200-480-3	Xn;R21/22	39
Cyclohexanon	108-94-1	203-631-1	R10 Xn;R20	43
Xylen	1330-20-7	215-535-7	R10 Xn;R20/21 Xi;R38	13

Både cyclohexanon og xylen er flygtige stoffer/organiske opløsningsmidler.
Se pkt. 16 for teksten af R-sætningerne.

4. FØRSTEHJÆLPSFORANSTALTNINGER

- 4.1. Førstehjælp Vent ikke til symptomer viser sig efter kontakt med stoffet, men begynd straks på de nedenfor nævnte procedurer. Kontakt læge eller sygehus øjeblikkeligt hvis symptomer på cholinesterase-hæmning (se 2.3.) viser sig, Forklar, at tilskadekomne har været eksponeret for **dimethoat**, et organofosfor insekticid, og beskriv tilskadekomnes tilstand og eksponeringens omfang. Fjern øjeblikkeligt tilskadekomne fra området, hvor stoffet findes.
- Tilsmudset tøj tages straks af og al eksponeret hud vaskes omgående.
- Inhalation Fjern øjeblikkeligt vedkommende fra eksponering, hvis ubehag mærkes. Tilkald lægehjælp hurtigst muligt hvis symptomer udvikler sig.
- Indtagelse Tilkald lægehjælp hurtigst muligt. Lad tilskadekomne skylle munden og derefter drikke 1 til 2 glas vand eller mælk. Lad ham/hende fremkalde opkastning ved at berøre det bageste af svælget med en finger, dog kun hvis:
1. En væsentlig mængde (mere end en mundfuld) er sunket
 2. Patienten er ved fuld bevidsthed
 3. Lægehjælp ikke er hurtigt til rådighed
 4. Indtagelsen er sket for mindre end en time siden.
- Lad personen skylle munden og drikke væske igen, hvis opkastning sker.
- Kontakt med huden Skyl omgående med store mængder vand samtidig med at forurenede tøj og fodtøj tages af. Vask med vand og sæbe. Tilkald omgående lægehjælp hvis symptomer udvikler sig.
- Kontakt med øjnene Skyl omgående med meget vand eller isotonisk øjenskyller, mens øjenlågene åbnes indimellem, indtil kemikaliet ikke findes mere. Kontaktlinser fjernes efter få minutter og øjnene skylles igen. Tilkald omgående lægehjælp hvis symptomer udvikler sig.
- 4.2. Anvisninger til lægen **Dimethoat** er en cholinesterasehæmmer som påvirker både det centrale og det perifere nervesystem og medfører åndedrætsbesvær.
- Produktet indeholder petroleumdestillater som kan forårsage kemisk betinget lungebetændelse.
- Cholinesterase inhibition – behandling Dekontaminering såsom kropsafvaskning, maveudskylning og administration af aktivt kul er ofte nødvendig.
- Modgift:** Hvis symptomerne nævnt under pkt. 2.3. viser sig, injektion af atropin sulfat, som ofte er livsvigtigt, i store doser, TO til FIRE mg intravenøst eller intramuskuløst så snart som muligt. Fortsæt atropin injektion med 5-10 minutters mellemrum indtil tegn på atropinisering viser sig og fasthold fuld atropinisering indtil alt organofosfat er omsat.
- Obidoxim chlorid (Toxogonin), eller alternativt pralidoxim chlorid (2-PAM), kan anvendes som et supplement til, men ikke som erstatning for atropin sulfat. Behandlingen med oxim bør fortsættes

så længe atropin sulfat administreres.

Så snart tegn på lungeødem viser sig, skal tilskadekomne have supplerende ilt og behandles symptomatisk.

Tilbagefald kan forekomme efter begyndende bedring.
**PATIENTEN SKAL OVERVÅGES NØJE I MINDST 48 TIMER
AFHÆNGIG AF FORGIFTNINGENS ALVOR.**

5. BRANDBEKÆMPELSE

- 5.1. Slukningsmidler og fremgangsmåde Pulver eller kultsyre ved mindre brande, vandtåge eller skum ved større brande.
Beholdere holdes nedkølet ved oversprøjtning med vand. Undgå hvis muligt, at vandet løber ned i kloakker.
- 5.2. Farlige nedbrydningsprodukter ved brand De væsentligste nedbrydningsprodukter er svovlbrinte, dimethylsulfid, methylmercaptan, svovldioxid, kulmonoxid, kuldioxid, nitrogenoxider og fosforpentaoxid.
- 5.3. Specielle brand- og eksplosionsfarer Se pkt. 10.1.

6. FORHOLDSREGLER OVER FOR UDSLIP VED UHELD

- 6.1. Personlig beskyttelse Afhængig af spildets omfang bruges sikkerhedsbriller, ansigtsmaske eller respirator, handsker, kemikalieresistent tøj og støvler. Se pkt. 8.
- 6.2. Forholdsregler ved spild Spildet søges standset hurtigst muligt, hvis det kan gøres sikkert. Undgå yderligere spredning på overflade, jord eller i vandløb.
Spild fjernes omgående ved hjælp af absorberende materiale såsom sand eller ler og samles i egnede beholdere. Arealet renses med natronlud og vand. Skyll vandet opsamles ved hjælp af absorberende materiale og samles i egnede beholdere. Undgå udskylning til spildevandssystemer. De brugte beholdere lukkes forsvarligt og mærkes. Se pkt. 13 for bortskaffelse.
Ukontrolleret udslip i vandløb skal meldes til de ansvarlige myndigheder. Store spild, som trænger ned i jorden, skal graves op og opsamles i egnede containere.

7. HÅNDTERING OG OPBEVARING

- 7.1. Forholdsregler ved håndtering Først skal ses efter påkrævede forholdsregler og anvisninger til brug af personlige værnemidler på den officielt godkendte etiket på eller i emballagen, eller anden officiel vejledning eller gældende lovgivning. Hvis disse ikke findes, se pkt. 8.
- 7.2. Forholdsregler ved oplagring Produktet er stabilt, når det lagres ved temperaturer, der ikke overskrider 25°C. Beskyt mod stærk opvarmning fra sol eller anden kilde, f.eks. varmerør.
Opbevares i lukket originalemballage. Opbevaringsrummet bør være bygget af ildfaste materialer, lukket, tørt, ventileret og med

uigennemtrængeligt gulv. Et advarselsskilt med "GIFT" anbefales. Rummet bør kun bruges til opbevaring af kemikalier. En vandhane til at vaske hænderne bør være til rådighed.

7.3. Særlig anvendelse Produktet er et registreret bekæmpelsesmiddel, som udelukkende må bruges til godkendte anvendelser.

7.4. Forebyggelse af brand og eksplosion Brandfareklasse II-2

Statens Brandinspektions tekniske forskrifter for brandfarlige væsker skal følges. Se: Tekniske forskrifter for brandfarlige væsker af 15.06.85, fra Statens Brandinspektion.

8. EKSPONERINGSKONTROL/PERSONLIGE VÆRNEMIDLER

8.1. Hygiejniske grænseværdier (2007)

Dimethoat	Ikke fastslået
Cyclohexanon	10 ppm (40 mg/m ³); anmærkning for optagelse gennem huden
Xylen	25 ppm (109 mg/m ³); anmærkning for optagelse gennem huden

8.2. Personlige værnemidler

Ved opblanding bruges beskyttelseshandsker, beskyttelsesbriller, støvler, overtræksbukser og åndedrætsværn. Ved indendørs anvendelse (over knæhøjde) f. eks. med rifler eller lanser anvendes desuden beskyttelsesdragt med hætte. Ved udendørs anvendelse f. eks. med traktor med lukket førerhus og slukket ventilationsanlæg anvendes beskyttelseshandsker, støvler og overtræksbukser.

Åndedrætsværn

Halvmaske: filtertype A2P2 (farekode brun og hvid) eller A2B2E2K2HgP3 (kombinationsfilter; farvekode brun, grå, gul, grøn og hvid).

Beskyttelseshandsker

Anvend kemikalieresistente handsker som laminat, butylgummi eller nitrilgummi. Gennembrudstiden af disse materialer for produktet kendes ikke. Generelt vil handsker dog kun give en delvis beskyttelse mod hudkontakt. Det anbefales at skifte handskerne regelmæssigt og at begrænse det manuelle arbejde.

Ansigts- og øjenbeskyttelse

Det anbefales at have en øjenskyller til rådighed indenfor rækkevidde i arbejdsarealet, når risikoen for øjenkontakt eksisterer.

8.3. Sikkerhedsforanstaltninger

Hold personer, der ikke bærer beskyttelsesbeklædning, borte fra områder, hvor der arbejdes med produktet.

Må aldrig anvendes i nærheden af ild, gnister eller varme overflader. Rygning forbudt.

Stærkstrømsreglementets bestemmelser, specielt om gnistdannende apparatur, skal følges.

Ved en arbejdspladsvurdering skal det sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger, der kan indebære en risiko ved graviditet

Produktnr. 3A6/3619-02
Produkt navn **DANADIM™ PROGRESS**

GHB/September 2008

Side 5 af 8

eller amning (jf. Arbejdsministeriets bekendtgørelse om arbejdets udførelse).

Undgå kontakt med øjnene, hud og tøj. Undgå at indånde damp eller sprøjtetåge. Fjern umiddelbart forurenede tøj. Handsker skal skylles grundigt med vand før de tages af. Efter arbejdets udførelse totalafvaskes kroppen med vand og sæbe og alle beklædningsgenstande skiftes. Vask beskyttelsesbeklædning og beskyttelsesudstyr med vand og sæbe straks efter brug.

8.4. Miljøbeskyttelse Undgå udledning til miljøet. Se pkt. 13 for bortskaffelse.

9. FYSISK-KEMISKE EGENSKABER

9.1. Udseende	Lys ferskenfarvet væske
9.2. Lugt	Mercaptanagtig/acetone lugt
9.3. Massefylde	1,055 g/ml ved 20°C
9.4. Damptryk	Dimethoat : 1,85 x 10 ⁻⁶ mm Hg ved 25°C Cyclohexanon : 3,5 mm Hg ved 20°C Xylen : 3,9 mm Hg ved 20°C
9.5. Opløselighed i vand	Dimethoat : 3,98 g/100 ml ved 25°C
9.6. pH	2,5 (5% opløsning i vand)
9.7. Flammepunkt	39°C
9.8. Selvantændelsestemperatur	Dimethoat : 314°C Cyclohexanon : 420°C Xylen : 465 - 525°C
9.9. Eksplosionsgrænser	Cyclohexanon : 1,3 - 9,4 vol% Xylen : 1 - 7,0 vol%

10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Termostabilitet Produktet (**dimethoat**) nedbrydes hurtigt ved opvarmning, som kan forårsage eksplosionsfare. Det anbefales aldrig at varme produktet op over 80°C. Direkte lokale opvarmning såsom elektrisk opvarmning skal undgås.

Nedbrydningen sker ved selvforstærkende reaktioner, som afgiver flygtige og brandfarlige stoffer.

Produktet er antændeligt ved temperaturer over flammepunktet, 39°C. Dampe kan antændes af f.eks. en gnist, en varm flade eller en glød. Dampe kan sammen med luft danne eksplosive blandinger.

10.2. Materialer der skal undgås Stærke alkaliprodukter og stærkt oxiderende stoffer. Produktet kan angribe metaller.

11. TOKSIKOLOGISKE OPLYSNINGER

11.1. Toksikokinetik, metabolisme og distribution Dimethoat absorberes og udskilles hurtigt efter indtagelse. Metabolismen er omfattende. Der er ingen antydning af ophobning. I et dyreforsøg fandtes dimethoat og dets metabolitter mest i leveren og nyrerne.

11.2. Akut giftighed Produktet er sundhedsskadeligt ved indtagelse og ved inhalation, men anses for at være mindre farligt ved hudkontakt. Den akutte

Produktnr. 3A6/3619-02
Produkt navn **DANADIM™ PROGRESS**

GHB/September 2008

Side 6 af 8

toksicitet er målt til:

Indtagelse	LD ₅₀ , oral, rotte: 300 - 500 mg/kg
Hud	LD ₅₀ , dermal, rotte: > 2000 mg/kg
Indånding	LC ₅₀ , inhalation, rotte: ca. 3 mg/l/4 h *)
- *) Estimat fra måling på et lignende produkt
- 11.3. Irriterende egenskaber Produktet er moderat øjenirriterende og mildt hudirriterende. Det kan også forårsage lokalirritation via andre veje.
- 11.4. Allergisk sensibilisering Produktet kan forårsage allergisk sensibilisering ved hudkontakt.
- 11.5. Kræftfremkaldende egenskaber **Dimethoat** er ikke kræftfremkaldende i rotter og mus.
- 11.6. Virkninger på forplantningsevne .. Der er ikke fundet skadelige virkninger på forplantningsevnen eller afkom ved brug af **dimethoat** i dyreforsøg.
- 11.7. Mutagenicitet **Dimethoat** er mutagen i bakterieforsøg, men ikke i forsøg med pattedyrceller eller i *in vivo* forsøg.
- 11.8. Langtidsvirkninger Indånding af høje koncentrationer eller hyppig indånding af selv små mængder organisk opløsningsmiddel kan give skader på bl.a. lever, nyrer og centralnervesystem, herunder hjerneskader.

12. MILJØOPLYSNINGER

- 12.1. Økotoksicitet Produktet er giftigt for vandlevende organismer og meget giftigt for insekter. Det er skadeligt for fisk, men det er mindre skadeligt for vandplanter. Den akutte økotoksicitet, målt på et meget lignende produkt, er:
- Fisk	Regnbueørred (<i>Salmo gairdneri</i>)	96-h LC ₅₀ : 61,3 mg/l
- Invertebrater	Dafnier (<i>Daphnia magna</i>)	48-h EC ₅₀ : 5,4 mg/l
- Alger	Grønne alger (<i>Selenastrum capricornutum</i>)	72-h IC ₅₀ : 233 mg/l
- Insekter	Bier (<i>Apis mellifera</i>)	24-h LD ₅₀ , oral: < 1 µg/bi
24-h LD ₅₀ , kontakt: < 1 µg/bi
- 12.2. Mobilitet **Dimethoat** har en potentiel høj mobilitet i jord, men en relativ lav stabilitet. Nedbrydningsprodukter er immobile i jord.
- 12.3. Persistens og nedbrydelighed **Dimethoat** nedbrydes mikrobiologisk. Det nedbrydes hurtigt i miljøet. I aerob jord og vand nedbrydes dimethoat med halveringstider på nogle få dage. Nedbrydningsprodukterne anses ikke for at være skadelige for jord- og vandlevende organismer og mineraliseres relativt hurtigt.
- 12.4. Bioakkumulationspotentiale..... Aktivstoffet **dimethoat** bioakkumulerer ikke. Det bliver hurtigt nedbrudt og udskilt.

13. FORHOLD VEDRØRENDE BORTSKAFFELSE

- 13.1. Bortskaffelse af affald Afleveres til kommunal modtagestation eller Kommunekemi.
- Kemikalieaffaldsgruppe: T
Kemikalieaffaldskortnr.: 05.12

Produktnr. 3A6/3619-02
 Produktnavn **DANADIM™ PROGRESS**

GHB/September 2008

Side 7 af 8

EAK-kode: Pesticider, 20 01 19 00

Undgå at forurene vand, madvarer, foderstoffer eller såsæd ved oplagring eller bortskaffelse.

Dimethoat hydrolyseres hurtigt ved pH > 8,0.

13.2. Bortskaffelse af tom emballage Tomme beholdere kan bortskaffes med dagrenovation.

14. TRANSPORTOPLYSNINGER

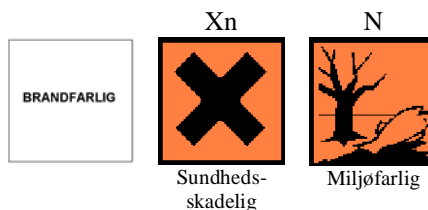
Klassificering for landevejstransport

Godsbetegnelse	Brandfarlig væske, n.o.s. (Cyclohexanon, xylene og dimethoat)
Klasse	3
UN-nr.	1993
Emballagegruppe	III

15. OPLYSNINGER OM REGULERING

15.1. Mærkning

Faresymboler

Indeholder

Dimethoat, cyclohexanon, xylene

R-sætninger

R10-22-43-51/53: Brandfarlig. Farlig ved indtagelse. Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden. Giftig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

S-sætninger

S2-13-24-28-29-37: Opbevares utilgængeligt for børn. Må ikke opbevares sammen med fødevarer, drikkevarer og foderstoffer. Undgå kontakt med huden. Kommer stoffet på huden vaskes straks med store mængder vand og sæbe. Må ikke tømmes i kloakudløb. Brug egnede beskyttelseshandsker.

Øvrige bemærkninger på etiket

For at nedsætte risikoen for mennesker og miljø skal brugsanvisningen følges nøje.

15.2. Øvrige regler gældende i Danmark

Krav om arbejdspladsvurdering iht. Arbejdstilsynets bekendtgørelse om materialer med indhold af flygtige stoffer herunder organiske opløsningsmidler.

Må ikke bruges af unge under 18 år (jf. Arbejdsministeriets bekendtgørelse om farligt arbejde for unge).

16. ANDRE OPLYSNINGER

Brugte R-sætninger	R10	Brandfarlig.
	R20	Farlig ved indånding.
	R20/21	Farlig ved indånding og ved hudkontakt.

Produktnr. 3A6/3619-02
Produktnavn **DANADIM™ PROGRESS**

GHB/September 2008

Side 8 af 8

R21/22	Farlig ved hudkontakt og indtagelse.
R22	Farlig ved indtagelse.
R38	Irriterer huden.
R43	Kan give overfølsomhed ved kontakt med huden.
R51/53	Giftig for organismer, der lever i vand; kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

Materialet må kun udbringes af personer, som er i besiddelse af et gyldigt sprøjtebevis eller sprøjtecertifikat i.h.t. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 360 af 24.05.1993 som ændret (om undervisning for erhvervsmæssige brugere af bekæmpelsesmidler). Dette gælder dog ikke for elever under uddannelse.